

THE CIVITAS INITIATIVE
IS CO-FINANCED BY THE
EUROPEAN UNION

VYMÁHÁNÍ PRAVIDEL PARKOVÁNÍ

Klíč k úspěšné strategii parkování

European Platform
on Sustainable Urban
Mobility Plans

OTISK

O této publikaci

Tato publikace byla vypracována v rámci projektu Park4SUMP financovaného v rámci programu Evropské unie pro výzkum a inovace horizont 2020 podle grantové dohody č. 769072

Park4SUMP je projekt v rámci iniciativy CIVITAS. Přečtěte si - civitas.eu

Název

Vymáhání pravidel parkování
Klíč k úspěšné strategii parkování

Autoři

Ivo Cré, POLIS

Potvrzení

Vznik této publikace je možný díky příspěvkům organizací zapojených do projektu Park4SUMP, všem je poděkováno za jejich příspěvky.

Zvláštní poděkování patří také Evropské parkovací asociaci (EPA - European Parking Association) za to, že ocenila osvědčené postupy při vymáhání pravidel uličního parkování prostřednictvím dvouletých ocenění EPA za uliční parkování.

Prohlášení

Za názory vyjádřené v této publikaci odpovídají výhradně jmenovaní autoři a nemusí nutně odrážet názory Evropské komise.

Copyright

Všechny obrázky v této publikaci jsou majetkem uvedených organizací nebo jednotlivců.
Obsah této publikace může být replikován a lze na ní stavět.

OBSAH

1. O této brožuře.....	5
1.1 Shrnutí a hledání cesty.....	5
1.2 Zaměření této brožury: prosazování regulovaného a placeného parkování.....	5
2. Klíč k úspěchu: vyvážený přístup.....	6
2.1 Regulace ulic.....	7
2.2 Poskytování služeb.....	7
2.3 Zvyšování příjmů.....	7
3. Definování procesu vynucování pravidel parkování.....	9
Výchozí bod: Spravedlivý a efektivní, pro místní orgány a pro řidiče.....	9
3.1 Vymáhání pravidel parkování je proces, který je zakotven v SUMP.....	9
3.2 Stěžejní kroky v procesu vynucování pravidel parkování.....	10
4. Zásady prosazování.....	12
Zásada 1: Navrhujte parkovací systémy, kterým řidiči porozumí a budou je akceptovat.....	13
Zásada 2: Povzbudte lidi, aby dodržovali předpisy.....	13
Zásada 3: Dodržujte občansko-správních postupy co nejvíce.....	14
Zásada 4: Sankce by měly být přiměřené.....	14
Zásada 5: Postupy vymáhání by měly být transparentní.....	14
Zásada 6: Spravedlivé a rovné zacházení s různými zákazníky parkovacího systému.....	15
Zásada 7: Važte si svých vymahačů.....	15
5. Nástroje pro vymáhání pravidel parkování.....	17
5.1 Prvky návrhu ulice, které umožňují vymáhání.....	17
5.2 Umísťování botiček a odtahování.....	17
5.3 Digitální vymáhání parkovného.....	17
5.4 Použití údajů z vymáhání parkování k informování o politických rozhodnutích.....	19
6. Specifické problémy s vymáháním.....	21
6.1 Podvodné používání evropské parkovací karty pro osoby se zdravotním postižením.....	21
6.2 Nové výzvy.....	22
7. Seznam referencí.....	24

Dohledové vozidlo v Trondheimu
Zdroj: © Trondheim parkering

1. O této brožuře

1.1 SHRNUTÍ A HLEDÁNÍ CESTY

V této brožuře sdílí projekt PARK4SUMP poznatky vymáhání pravidel parkování. Po definování zaměření publikace – prosazování regulovaného a placeného parkování (viz oddíl 1.2) je navržen vyvážený přístup ke třem cílům vymáhání pravidel parkování (regulace ulic, poskytování služeb a zvyšování příjmů) (viz. kapitola 2: klíč k úspěchu: vyvážený přístup). Ve třetí kapitole je vymáhání parkovacích práv definováno jako proces, který je zakotven v SUMP (kapitola 3: Definování procesu vymáhání pravidel parkování). Kapitola 4 (Zásady vymáhání pravidel) stanoví 7 zásad, které by měla dodržovat zdravá politika vymáhání práva parkování. Kapitola 5 zdůrazňuje klíčové nástroje vymáhání pravidel a kapitola 6 přináší konkrétní otázky vymáhání pravidel parkování, včetně některých nových výzev.

1.2 ZAMĚŘENÍ TÉTO BROŽURY: PROSAZOVÁNÍ REGULOVANÉHO A PLACENÉHO PARKOVÁNÍ

Parkování je k dispozici v mnoha podobách a s mnoha vymoženostmi.

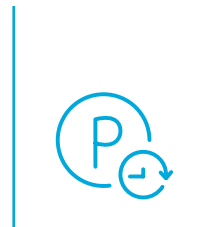
Parkování mimo uliční prostor nabízí řidičům možnost parkovat vozidla na veřejně přístupných, částečně veřejně přístupných (např. supermarket v otevírací době) nebo na soukromých parkovištích (např. parkoviště u pracoviště, tj. na pozemku zaměstnavatele). Tyto prostory mohou být (vizuálně) chráněné bariérami nebo se jedná o nechráněné prostory. Ačkoli v některých případech hrají veřejné orgány úlohu při odstraňování vozidel ze

soukromých komunikací nebo pozemků, není na toto publikace zaměřena.

Nabídka parkování na ulici se skládá z **regulovaného** parkování, kde pravidla založená na lokalitě říkají to, kdo může parkovat (povolení, typ vozidla) a na jak dlouho, ale není zde nutná platba na místě. To se může vztahovat i na režim **placeného** parkování. Regulované i placené parkovací režimy definují právo parkování na základě aplikovaných (zpoplatněných) pravidel parkování, což je při prosazování parkovacích politik velmi důležité. Toto právo parkování je založeno na poloze a čase, což dává možnost parkovat na určitém místě v určitém čase.

A konečně je zde nelegální parkování - parkování v místech, kde není umožněno nebo nejsou vhodná pro parkování, jako jsou chodníky, dálnice atd. To nese často důsledky pro bezpečnost silničního provozu pro ostatní účastníky silničního provozu.

Zaměříme se na prosazování politik a opatření v oblasti parkování na ulici, konkrétně na regulované a placené parkování. V kapitole 7 – nové výzvy uvádíme omezený počet nových a nadcházejících výzev v oblasti vynucování práva, které přesahují zaměření této publikace.

2. Klíč k úspěchu: vyvážený přístup

Než začnete diskutovat o podrobných aspektech vymáhání pravidel parkování, je dobré pochopit, proč se města do této činnosti zapojují. Co by se stalo, kdyby žádné vymáhání nebylo, nebo bylo nedostatečné? Na ulicích by nastal chaos, občané by se cítili opomíjeni (řidiči hledají parkovací místo stejně tak i ostatní účastníci silničního provozu) a příjmy z parkovného by se rapidně propadly. Proto řádná politika vynucování pravidel uličního parkování předpokládá vyvážený přístup různých cílů: regulace ulic, poskytování služeb a zvyšování příjmů.

Pracovník dohlížející na parkování v Trondheimu, Norsko
Zdroj: © Trondheim parkering

2.1 REGULACE ULIC

Klíčový cíl strategií vymáhání pravidel parkování na ulicích ve své základní podobě sdílí jednoduchý, ale důležitý cíl: města chtějí **zabránit chaosu** ve svých ulicích. Regulace ulic se používá k vytvoření spořádaného využití dostupného městského prostoru. To je v souladu s "principem parkování PARK4SUMP 20"¹: vždy udržujte určité množství parkovacích míst volných. Kromě toho může regulace ulic vést ke **zlepšení veřejných prostranství**, kde lze dát více prostoru pěším, cyklistickým a jiným formám oživení ulic. Regulace ulic může umožnit upřednostňování prostoru na ulici pro různé skupiny uživatelů, např. obyvatele, návštěvníky nebo vozidla zásobování - tedy nejen pouze management parkování s ohledem na místo a čas, ale také z hlediska funkčního využití kapacity ulice.

2.2 POSKYTOVÁNÍ SLUŽEB

Strategie vynucování pravidel parkování zvyšují povědomí občanů a návštěvníků o vysoké hodnotě parkování v centrální oblasti města. Tyto náklady mohou být finanční (zaplacení parkovného nebo průkazu rezidenta) nebo psychologické (časové a prostorové omezení). Tuto hodnotu je třeba zrcadlit kvalitou parkovací služby. Využití této služby (nabídka parkování na ulici) bude klienta parkování něco stát. Vymáhání parkovného je ve většině případů viditelnou formou parkovací služby poskytované obyvatelům a návštěvníkům. Takové náklady lze kompenzovat poskytnutím služeb. Nejviditelnější službou klienta parkovacího systému je skutečnost, že může **využívat veřejný**

prostor soukromým způsobem. Vynucování parkovacích pravidel zpřístupní tuto službu řidičům, kteří pravidla dodržují. Poskytování služby se může skládat ze **snadných možností platby** - například ex-post (následná) platba. Následná platba nahrazuje okamžitou pokutu, ale ponechává řidiči určitou lhůtu k vyrovnání nákladů na parkování. Sekundární službou (pro všechny občany) je to, že systém řízeného parkování na ulici zvyšuje kvalitu městského prostředí.

2.3 ZVYŠOVÁNÍ PŘÍJMŮ

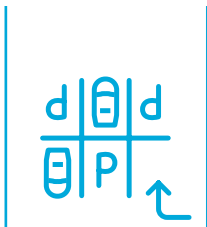
Stejně jako v případě zpoplatnění komunikací je zvyšování příjmů z parkování prostředkem k dosažení cíle. Účtovaná cena iniciuje změnu dopravního chování, které má zlepšit výkon systému. Přijaté platby pak vytvoří stabilní zdroj příjmů. Příjmy lze získat z **parkovacích povolení pro rezidenty** nebo z **poplatků za parkování**. Nedodržování předpisů v kombinaci s vymáháním parkovného může zvýšit příjem i formou **pokut za nezaplacené nebo špatné parkování**. Sekundárním zdrojem příjmů je skutečnost, že přísnější regulace parkování na ulici může pomoci zvýšit příjmy z parkování mimo ulici (parkovací domy).

Pokud jsou tyto tři prvky nevyvážené, parkovací politika nebude účinná (např. kvůli nedodržování předpisů), spravedlivá ani účinná. Výsledek pak bude příliš nákladný pro provozovatele a / nebo pro klienta parkování.

¹ CIVITAS Park4SUMP, "Good reasons and principles for Parking Management", dostupné v https://park4sump.eu/sites/default/files/2020-07/PARK4SUMP_good%20reasons_and_principles_4_parking_management_final_36_web_EN.pdf

12 kroků udržitelného plánování městské mobility (2. vydání) – Přehled osob s rozhodovací pravomocí
Zdroj: © Rupprecht Consult 2019

3. Definování procesu vynucování pravidel parkování

VÝCHOZÍ BOD:

Spravedlivý a efektivní, pro místní orgány a pro řidiče

Nejprve zajistěte, aby pravidla a jejich vymáhání byly spravedlivé a účinné. Například: zvyšte pokutu tam, kde parkování brání provozu, a zajistěte, aby každý měl stejné riziko pokuty, pokud poruší pravidla. V úvodní fázi nedávejte pokutu za první nebo druhý přestupek, pouze vydejte varování. Dejte lidem vědět, kde a jak jsou získané peníze utraceny.

3.1 VYMÁHÁNÍ PRAVIDEL PARKOVÁNÍ JE PROCES, KTERÝ JE ZAKOTVEN V SUMP

Dobře navržená parkovací politika slouží cílům definovaným v SUMP. To se promítá do místních parkovacích předpisů, které jsou regulovány pomocí dopravních značek, designu ulic, uličního vybavení a zařízení (platební a zobrazovací stroje, senzory...) a služeb (platební systémy, systémy povolenek...).

Úlohou vynucování pravidel parkování je potvrdit soulad nebo nesoulad s místními parkovacími předpisy a poté jednat. Ale je toho více: nejenže výnosy získané z pokut a poplatků mohou být použity pro veřejné blaho (nejlépe k implementaci SUMP!), ale údaje shromážděné prostřednictvím vynucování parkování mohou také pomoci vyhodnotit a přizpůsobit politiky a opatření (aktivity) v SUMP.

Obrázek, který mají občané o vymáhání pravidel parkování, je takový, že se jedná o osobu (výběřčího), která jen vydává pokutu. Tohle je jen část příběhu. Vymáhání pravidel parkování je proces a měl by být tímto způsobem rovněž zvažován a naplánován příslušným místním orgánem. Proces vymáhání pravidel parkování je nedílnou součástí plánu udržitelné městské mobility (SUMP).

Auta zaparkovaná na chodniku v Krakově.
© Robert Pressl.

3.2 STĚŽEJNÍ KROKY V PROCESU VYNUCOVÁNÍ PRAVIDEL PARKOVÁNÍ

Proces vymáhání pravidel parkování se skládá ze dvou hlavních fází. První fází je kontrola, zda má vozidlo právo být zaparkováno tam, kde je detekováno, druhá fáze je jednat na základě jakéhokoli nesouladu. Tyto fáze jsou stejné pro manuální i digitální vymáhání parkování.

1. Potvrzení souladu nebo nesouladu s místními parkovacími předpisy:

Prvním krokem je detekce vozidla. Osoba (kontrolor parkování) nebo zařízení (kamera) si všimne vozidla. Dále je třeba zkontrolovat parkovací práva vozidla podle platných podmínek parkování, s ohledem na to, kde a kdy je vozidlo detekováno. Právo parkování se může skládat z

povolení (rezident, parkovací karta pro tělesně postižené, elektrické vozidlo, služební vozidla atd.), časového indikátoru (parkovací kotouč v jakékoli formě) nebo dokladu o zaplacení (papírový lístek nebo mobilní aplikace). Kontrola konzistence parkovacích podmínek a parkovacích práv může probíhat ručně (např. kontrolor vidí lístek nebo povolení) nebo digitálně (např. kamerový systém vybavený rozpoznáváním registračních značek odkazuje zpět na registr značek, který uchovává všechna parkovací práva - další vysvětlení viz. níže). Tato část procesu vymáhání je ukončena buď odbavením vozidla (vozidlo má právo zaparkovat, na daném místě v danou denní dobu), nebo identifikací vozidla jako nevyhovujícího a přesunem do další fáze.

2. Jednání v případě nesouladu

V závislosti na národních a místních předpisech lze nesoulad řešit několika způsoby: náprava

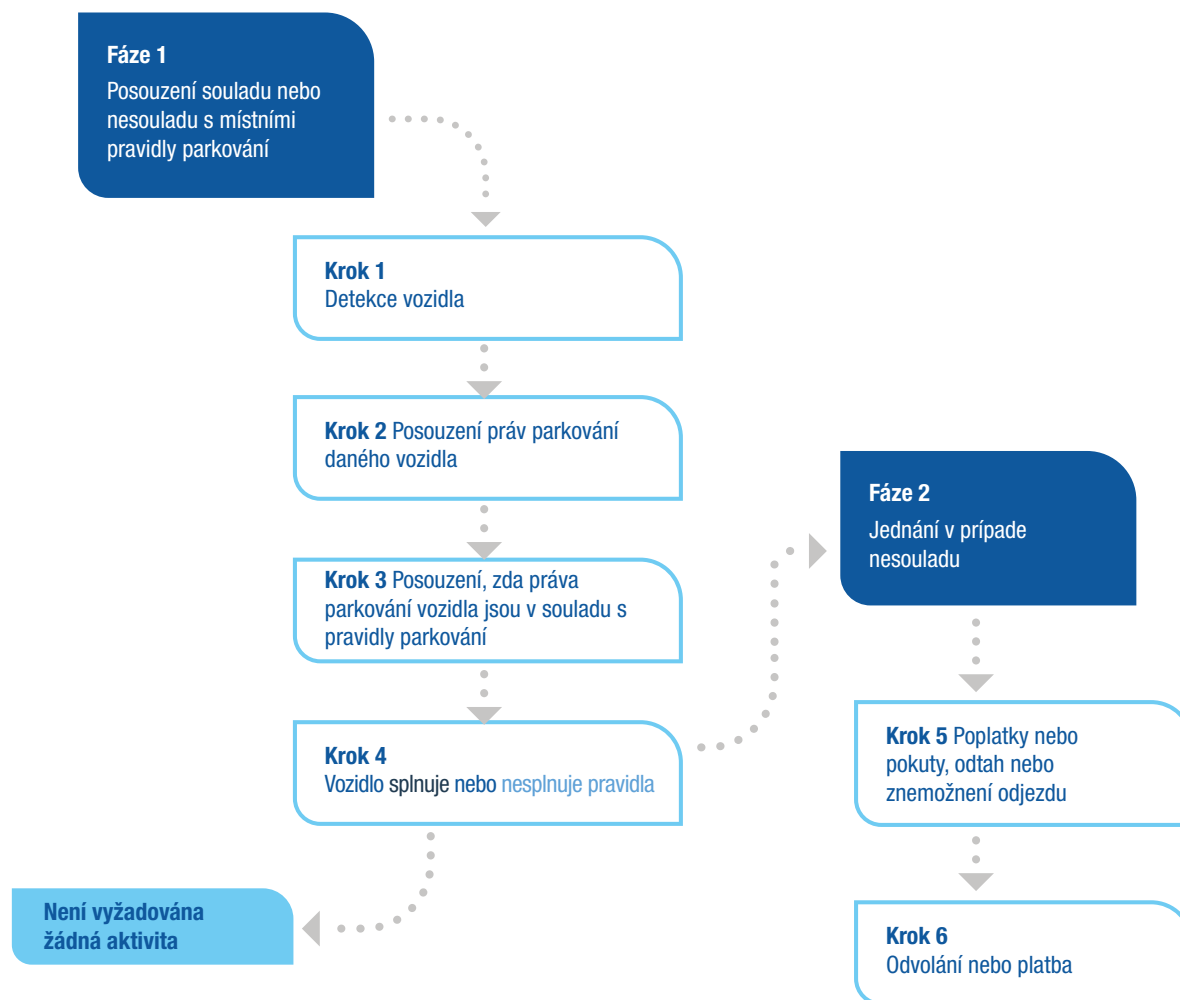

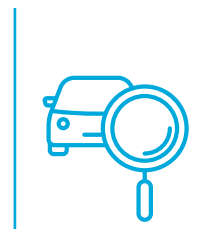
Schéma 1: Jednání na základě nesouladu.

může být s trestem nebo bez trestu (viz níže), lze ji řešit pokutami nebo někdy správními poplatky. Některá města používají odtahování a botičkování nevyhovujících automobilů, často u nerezidentních řidičů, aby byla zajištěna platba pokuty. Proces pokutování řidičů musí být doprovázen příležitostí odvolat se k rozhodnutí místního orgánu.

Důležitým problémem v tomto procesu je zjistit identitu a adresu majitelů vozidel. Toto je pro nerezidentní řidiče problematické, protože města nemají přístup k národním databázím registrací vozidel jiných zemí. Ve většině zemí EU majitelé vozidel (nebo nejčastější uživatelé v případě leasingových smluv) na konci pokutu obdrží. V současné době neexistují žádná souhrnná

a jedinečná evropská řešení, která by vyřešila problém přístupu k údajům o registraci vozidel mezi úřady.

Výše uvedené kroky mohou být prováděny městem nebo mohou být zadány třetí straně. Toto je příklad Prahy, která proces vymáhání a penalizace postupně upgradovala. Kamerová monitorovací vozidla vybavená kamerami jsou ve vlastnictví třetí strany, ale centralizovaný IT systém ve městě (CIS Centrální informační systém) shromažďuje všechna data potřebná pro fungování regulace.

4. Zásady prosazování

Zkušenosti PARK4SUMP ukazují, že města používají ke správě parkování postupně čím dál více digitálních nástrojů.

	Vymáhání je zcela manuální	Pracovníci donucovacích orgánů používají kamery a/nebo elektronické automaty na jízdenky	Pracovníci donucovacích orgánů používají všechny dostupné technologie a pomáhají jim automobily nebo motocykly s technologií čtení registračních značek.
Počet měst	5	9	5

	SPRAVEDLIVÉ	EFEKTIVNÍ
Správce/ organizátor parkování	<p>V rámci národního právního rámce</p> <p>Cizí (přespolní) vozidla čelí stejnému režimu vymáhání</p> <p>Řešení specifických potřeb parkování (např. parkování pro tělesně postižené)</p> <p>Výnosy se vrací ke službám (údržba, úklid,..)</p>	<p>Nákladově efektivní</p> <p>Časově efektivní</p> <p>Budou vybírány pokuty</p> <p>Spokojení zaměstnanci</p>
Řidič	<p>Všichni čelí stejnému vymáhacímu režimu.</p> <p>Vědomí, že každý platí za parkování.</p> <p>Využití příjmů ve prospěch rozvoje města</p> <p>Transparentní postupy a možnost odvolání</p>	<p>Jasně porozumění tomu, jak a kde zaplatit</p> <p>Informace dostupné v různých jazycích</p> <p>Žádný fyzický kontakt s vozidlem (upínání, vlečení), "jednoduchý" převod peněz</p>

Kromě toho se města odklánějí od čistého policejního vymáhání k administrativnímu řešení nežádoucího chování při parkování – často outsourcingem konkrétních úkolů vymáhání soukromým subjektům. Tyto dva trendy: digitalizace a spravování mohou představovat výzvu pro místní orgány. V tomto ohledu je klíčové dodržovat řadu zásad při vymáhání pravidel parkování.

ZÁSADA 1:

Navrhujte parkovací systémy, kterým řidiči porozumí a budou je akceptovat

Není překvapením, že dodržování předpisů se zvyšuje s účinnějším vymáháním. Vymáhání není samo o sobě koncem: je to prostředek k dosažení souladu s parkovacími předpisy. Dobře navržený systém zlepšuje dodržování předpisů. Existují i jiné prostředky, které mohou města použít ke zvýšení souladu, jako je vzhled a uspořádání (design) ulic, dopravní značení, informování uživatelů, možnosti platby a digitální prostředky.

Tyto prvky mohou řidičům usnadnit dodržování pravidel, ale řidiči by měli být také motivováni k tomu, aby je respektovali. To vyžaduje, aby předpisy byly legitimní: kontroly by měly být nezbytné a přiměřené. To také vyžaduje, aby nařízení byla dobře sdělována a byla jednoduchá a srozumitelná.

ZÁSADA 2:

Povzbudte lidi, aby dodržovali předpisy

Občané musí rozumět vztahu mezi jejich chováním a kvalitou městského prostředí. Město může být transparentní v tom, jak se používá příjem z pokut / poplatků - konkrétně s ohledem na vyčlenění těchto příjmů pro naplňování veřejné politiky nebo pro opatření městského SUMP.

Správce parkování může vytvořit pozitivní „atmosféru“ kolem platby za parkování. Prostřednictvím marketingových kampaní si

mohou řidiči více uvědomit nutnost regulovaného parkování. Správnou platbu za parkování mohou podpořit věrnostní programy. To se často nestává a pokud by to bylo implementováno, mohlo by to souviset s přechodem k udržitelnějšímu chování v oblasti mobility. Odměny mohou být vytvářeny cenovými podněty a nabídkou alternativních možností dopravy.

Lisabon a jeho měkké vymáhání

Historicky bylo vymáhání nelegálního parkování v Portugalsku vnímáno velmi špatně. Policie se velmi zdráhala vymáhat porušení pravidel parkování, a tak se snížily příjmy z placených parkovacích míst. Donucovací funkci převzala soukromá společnost. Snížili pokuty za nezaplacené parkování, zrušili nepopulární opatření, jako jsou botičky, a sérioví „pachatelé“, dostávali vyšší pokuty.

Tyto změny byly vítány a nový systém přijímá jen omezený počet stížností, což dokazuje jeho úspěch. Po zavedení v roce 2005 se výnosy zdvojnásobily za méně než tři měsíce.

ZÁSADA 3:

Dodržujte co nejvíce občansko-právní postupy

Porušení pravidel pro regulované parkování a placené parkování na místech, která jsou pro tento účel přidělena, je nejlépe vymáhat, pokud to není klasifikováno jako trestný čin. Postupy vymáhání se přednostně řeší podle občanskoprávního práva, nikoli podle trestního práva. Tímto způsobem může správa parkování zvýšit městské příjmy, které lze použít k podpoře udržitelné mobility!

Co říká park4SUMP:

I když vynucovací režim na papíře existuje, může být naplňován pouze částečně, protože úkolem je např. pověřen nesprávný personál. Vymáhání je často rozděleno mezi různé organizace. Zatímco policie se často stará o nelegální parkování v místech, kde je to zakázané z hlediska zákona, městské nebo soukromé orgány kontrolují placené parkování. Druhá oblast funguje většinou efektivně, ale policie často nemá čas a má mnohem důležitější úkoly než kontrolovat porušení předpisů o parkování. Řešením, které se v této situaci často používá, je přenesení odpovědnosti za represivní činnosti z policie na městské nebo soukromé subjekty. Monitorují případné porušování pravidel parkování a předávají je policii, která ukládá skutečnou pokutu.

To samozřejmě závisí na celostátních právních předpisech.

Dalším krokem je úplná dekriminalizace porušování předpisů o parkování, aby mohli i nepolicejní pracovníci provést celý proces vymáhání. Hlavní výhodou tohoto řešení je, že příjem z pokut je nyní příjmem města místo státu.

ZÁSADA 4:

Sankce by měly být přiměřené

Opatření přijatá po zjištění porušení pravidel by měla být dostatečným odrazujícím prostředkem k dosažení cíle regulace parkování (např. rotace parkování až do dostupnosti 15 % míst), ale měla by být rovněž odůvodnitelná a akceptovatelná. Měla by přimět řidiče, aby přehodnotili své vlastní chování, a nedovolit jim, aby ignorovali město a jeho politiku. Jedním z doporučení by mohlo být nastavit srovnatelné sazby za pokuty za parkování a sazby za nezaplacení městské hromadné dopravy.

Je třeba se vyvarovat fyzického poškození vozidla. K praktikám, jako je odtahování nebo umístování botiček, by mělo dojít pouze v případě, že existují bezpečnostní důvody nebo existuje vážné riziko, že nebude možné získat zpět vysoké částky za parkování nebo pokuty.

ZÁSADA 5:

Postupy vymáhání by měly být transparentní

Úřad by měl zajistit, aby řidič porozuměl celému procesu vymáhání parkovného. Spolu s oznámením o platbě by měl existovat kontaktní bod pro další informace. Milníky v procesu vymáhání by měly být veřejně dostupné. Měl by být vytvořen postup k jednání v různých jazycích a mělo by být možné odvolání proti rozhodnutím týkajícím se vymáhání, a to s minimálními překážkami.

Sofie: Pohyb auta s „pavoukem“.
© Robert Pressl

ZÁSADA 6:

Spravedlivé a rovné zacházení s různými zákazníky parkovacího systému

Pokud není možné vymáhat všechny kategorie vozidel podobným způsobem, lze veřejnou podporu parkovacích politik snadno zpochybnit. Mělo by se počítat se spravedlivým a rovným zacházením s různými kategoriemi uživatelů (např. zahraniční vozidla, městská logistika a servisní vozidla, vozidla se speciální licenci ...).

To nebrání zaměřit úsilí v oblasti prosazování právních předpisů na konkrétní oblasti (přetlak parkování, nízká respektovanost, oznámení o ukončení doby parkování prostřednictvím digitálních platebních systémů) nebo pro konkrétní případy použití (např. parkovací místa pro zdravotně postižené, krátkodobé parkování a zásobovací místa)..

ZÁSADA 7:

Važte si svých pracovníků kontrolujících parkování

Nejsilnějším článkem v procesu vymáhání jsou donucovací orgány nebo kontrolori parkování. Nejsou to pouze ti, kterým čelí přímo řidiči, ale jsou to také jednotlivci, kteří každodenně prakticky a operativně rozhodují o úspěšném

vymáhání pravidel. Měli by být plně podporováni při výkonu jejich práce.

Řádné a pravidelné školení kontrolorů je důležité, aby mohli lidem pomáhat s parkováním a dalšími otázkami, nejen rozdávat pokuty. Důležité je jazykové školení a komunikační dovednosti. Portfolio odpovědností kontrolorů lze zvýšit i nad rámec parkování. Pracovníci kontrolující parkování se mohou zapojit do komunitních aktivit a stát se „očima ulice“ nebo se mohou zaměřit na pomoc turistům. Stávají se ve skutečnosti zástupci města. Jejich plán práce by měl v tomto případě nabídnout čas i na převzetí těchto doplňujících činností.

Technologie hrají při této podpoře důležitou roli. Snadno použitelné a ovladatelné ruční ovládací prvky, snadno aplikovatelné tzv. rozhodovací stromy ukazující na správná rozhodnutí, které je třeba přijmout, otevřené komunikační linky se záložní podporou ... To vše přispívá k profesionální pohodě kontrolního pracovníka.

Spojené Království / Norsko: Změny k větší profesionalitě.

Britská parkovací asociace (BPA) byla v popředí při vývoji nových kvalifikací a školení pro sektor uličního parkování. Zhruba 80 000 lidí ve Velké Británii pracuje v sektoru parkování, včetně 15.000 úředníků pro vymáhání. BPA zavedla systém měkké akreditace pro své členy, který stanoví standardy školení a pracovní kvalifikace pro tento sektor.

Partnerské město PARK4SUMP Trondheim uvádí, že jejich způsob výcviku donucovacích pracovníků má za následek nižší počet dnů nemoci a nižší fluktuaci zaměstnanců. Více o tom ve [videoreportáži z Trondheimu](#).

Automobil na kontrolu parkování čtením registračních značek v Rotterdamu
© FGM / Harry Schiffer.

5. Nástroje pro vymáhání pravidel parkování

5.1 PRVKY DESIGNU ULICE, KTERÉ UMOŽŇUJÍ VYMÁHÁNÍ

Jak je uvedeno v části „Zásada 1: Navrhujte parkovací systémy, kterým řidiči porozumí a budou je akceptovat“, vhodný návrh městského prostředí, které podléhá předpisům o parkování, přispívá k akceptovanosti ze strany řidiče. Město by mělo instalovat jasné a všeobecně srozumitelné značení, které vymezuje regulované zóny a vysvětluje příslušné předpisy dané ulice nebo oblasti. Parkovací místa lze jasně popsat a odlišit od ostatních veřejných prostranství, což sdělí, kde je možno zaparkovat. Může to být provedeno několika způsoby, barevným odlišením nátěrem nebo použitím různých (barevných) povrchových materiálů. To může dokonce indikovat různé případy vyhrazení parkovacích prostor (např. místa pro osoby se zdravotním postižením, logistiku, rezidenty, prostory pro nakupování (shop&go)).

5.2 UMÍSTĚOVÁNÍ BOTIČEK A ODTAHOVÁNÍ

Imobilizér, svorka kola, obecně **parkovací botička**, je zařízení, které je navrženo tak, aby zabraňovalo pohybu motorových vozidel. Ve své nejběžnější podobě se skládá ze svorky, která obklopuje kolo vozidla, a je navržena tak, aby neumožnila odstranění sama sebe z kola. Imobilizace se v některých zemích/městech používá, ale je kontroverzní. Totéž platí pro odstranění vozidla: místním orgánům se často povoluje odtahovat vozidla, která jsou autovraky nebo byla nelegálně zaparkovaná na veřejné

komunikaci. Vozidla jsou odtažena do centrálního místa, kde je třeba za uvolnění zaplatit značný poplatek (v kombinaci s náklady na odtah).

5.3 DIGITÁLNÍ VYMÁHÁNÍ PARKOVNÉHO

Města mohou implementovat pouze ty donucovací postupy a technologie, které jsou vyžadovány / povoleny v národních právních předpisech.

Ve většině případů je k vymáhání parkování využita digitální složka, i když se jedná např. jen o jednoduchou databázi, která sleduje pokuty. Přestože jsou technologie vyspělé, regulační otázky mohou komplikovat jejich účinné zavedení. Tyto regulační otázky mohou mít mnoho podob: nutnost osobní kontroly digitálně detekovaných přestupků v parkování, potíže s přístupem k národnímu registru registračních značek z důvodu ochrany osobních údajů atd.

Globální nařízení o ochraně osobních údajů: mějte na paměti!

Pro digitální i manuální úkony: ochrana osobních údajů je klíčová a platí GDPR. Město by mělo navrhnout postupy v souladu s GDPR a je také odpovědné za dodržování GDPR svých dodavatelů. Město by mělo inzerovat své zásady ochrany osobních údajů a jmenovat správce ochrany osobních údajů. Informace o řidičích by měly být ze systému odstraněny, pokud si sami nezvolí systém založený na osobním účtu.

Digitální nástroje lze použít v různých fázích procesu vymáhání pravidel parkování:

Detekce vozidla:

- Náhodné a inteligentní plánování tras kontrolorů: spravedlivé a efektivní vynucování je částečně založeno na zařízeních, která vedou osoby vymáhající pravidla parkování na náhodných trasách, ale také přesměrovávají kontrolory na místa s očekávanou nízkou úrovní dodržování plateb. V pokročilejší fázi může také vstoupit do hry automatická detekce skenováním automobilů a robotická zařízení.
- Automatické rozpoznávání registračních značek (ANPR): kamery lze namontovat na skenovací vozy nebo skenovací mopedy.
- Detekce obsazení v reálném čase: vedle stávajících údajů o parkování v garážích mimo uliční prostor je senzory a kamerami detekováno stále více informací o parkovacích místech na ulici. To umožňuje lepší navádění na volná parkovací místa a také analýzu obsazenosti. To však vyžaduje přesné GIS mapy stávajících parkovacích míst ve městě, včetně častých aktualizací (např. při dočasné změně pravidel).

Zjištění nesouladu

- Ruční zařízení ke kontrole práva parkování. Mohou být vybavena kamerami, geolokátory a tiskárnami.
- Úložiště digitálních parkovacích práv: většina schémat digitálního parkování je postavena na digitálním úložišti (serveru), které obsahuje parkovací práva přidělená vozidlům (prostřednictvím registračních značek vozů). Tato práva mohou být dočasná (prostřednictvím plateb) nebo trvalá (parkování rezidentů, parkování pro osoby se zdravotním postižením). Vždy jsou založena na poloze (např. právo parkovat jako rezident má být omezeno na vaše sousedství), ale velikost území se může lišit (ulice, zóny, celé město). Tato databáze je referencí pro vynucování pravidel parkování a bude fungovat jako datový uzel pro správu parkování.

- Celostátní registr vozidel
- Dvoustranné dohody město - stát, stát - stát..

Opatření v případě nesouladu: pokuty a poplatky

- Bezpapírové vystavení platebního příkazu
- Online odvolání

Digitální nástroje lze kombinovat v řídicím panelu městského parkování: několik hráčů na trhu nabízí řídicí panely, které agregují informace generované výše uvedenými digitálními nástroji, shromažďují data z různých zdrojů a integrují a analyzují je:

Nizozemský národní registr parkovacích míst

Digitálně uložená data nizozemského národního registru parkovacích míst jsou klíčovým přínosem pro hladké vymáhání parkovacích míst. Registrační značky zaparkovaných automobilů lze ověřit v reálném čase pomocí skenovacích vozů. Poznávací značka se porovnává s národním registrem georeferencovaných parkovacích práv, která jsou vedena v parkovacím registru, což jsou poplatky nebo povolení. Tento přístup podstatně zvýšil ochotu platit. Partnerské město Park4SUMP Rotterdam nabízí skvělý příklad digitálního parkování. [Podívejte se na toto video.](#)

Plně digitální vymáhací proces	Osobní přístup
<p>Možnost vymáhat více parkovacích míst.</p> <p>Spravedlnost systému se zvyšuje s vyšším počtem parkovacích míst.</p> <p>Po počáteční investici jsou náklady na provoz nízké. Tento nárůst efektivity lze zúročit jinde.</p> <p>Vymahači tento přístup vítají, jejich pracovní status se zvyšuje.</p> <p>Parkování se stává součástí obecného přechodu k elektronické správě věcí veřejných.</p>	<p>Vnitrostátní právní úprava neumožňuje automatické rozpoznávání registračních značek (ANPR).</p> <p>Nedostatek digitální kultury a infrastruktury ve městě.</p> <p>Chybí centralizovaný nebo snadný přístup k registru registračních značek.</p> <p>Digitalizace může být příliš velkým projektem, aby se s ní dokázala vypořádat malá kontrolní jednotka.</p> <p>Umožňuje „vynucování ze strany komunity“ - oči na ulici a další úkoly, jako je poskytování informací turistům.</p> <p>Náročnější na pracovní sílu, pracovní místa pro lidi.</p>

Důvody pro digitální a osobní přístup k vymáhání pravidel parkování

obsazenost, finanční návratnost atd. jsou pak dostupné okamžitě.

Digitální nástroje lze také použít k dalším účelům. Toto „dvojití použití“ může ušetřit náklady, ale má také svá zákonná omezení. Digitální nástroje lze použít k odhalování trestné činnosti: automatické rozpoznávání registračních značek (ANPR) lze použít ke kontrole proti odcizeným vozidlům nebo nepojištěným vozidlům.

5.4 POUŽITÍ ÚDAJŮ Z VYMÁHÁNÍ PARKOVÁNÍ K INFORMOVÁNÍ O POLITICKÝCH ROZHODNUTÍCH

Procesy digitálního a osobního vymáhání generují zajímavé informace o fungování měst. Inteligentní vymáhání parkování a městská oddělení mobility

tyto údaje nejlépe využijí k informování o svých záměrech a strategiích (např. SUMP).

To se také týká principu parkování PARK4SUMP č. 23 - Než začnete stavět parkovací místa, abyste splnili **předpokládanou** poptávku po parkování, počkejte, až budete znát skutečnou poptávku². Agregovaná data o vymáhání pomáhají mapovat skutečnou poptávku a tlak na parkování. Poskytují také informace o sazbach parkovného a parkovacích automatech, které generují nejvíce / nejméně příjmů, automatech mimo provoz, nebo ulicích s největším nebo nejmenším počtem přestupků.

Tyto informace mohou pomoci při plánování údržby a řízení systému. Poškozené platební a zobrazovací stroje, vandaly poškozené značení atd. lze opravit rychleji, pokud jsou informace řešeny strukturovaně.

² CIVITAS Park4SUMP, "Good reasons and principles for Parking Management", dostupné v: https://park4sump.eu/sites/default/files/2020-07/PARK4SUMP_good%20reasons_and_principles_4_parking_management_final_36_web_EN.pdf

Stříbrné auto zastavilo na silnici u auta nelegálně parkujícího na chodníku.
© shutterstock.com

6. Specifické problémy s vymáháním

6.1 PODVODNÉ POUŽÍVÁNÍ EVROPSKÉ PARKOVACÍ KARTY PRO OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

Zásadní ve strategiích vymáhání je obecné chápání práv na parkování pro osoby se zdravotním postižením. K dispozici je standardizovaný typ parkovacích karet pro zdravotně postižené, který je uznáván ve všech zemích EU. Tato parkovací karta³ umožňuje zdravotně postižené osobě, která je oprávněna využívat některá parkovací zařízení v zemi svého bydliště v EU, snadnější pohyb na území jiné země EU a využívat všech parkovacích zařízení poskytovaných zdravotně postiženým v dané zemi EU.

Toto doporučení stanoví standardizaci uspořádání parkovacích karet pro osoby se zdravotním postižením a jejich uznávání zeměmi EU, aby se těmito lidem usnadnila svoboda pohybu autem. Příloha s názvem „Ustanovení o vzorovém parkovacím průkazu Společenství pro osoby se zdravotním postižením“ obsahuje velmi konkrétní ustanovení o tom, jak by měla vypadat standardní evropská karta, uvádí její výšku, šířku, barvu, materiál (potažený plastem), obsah, způsob a místo, kde mají být zobrazeny informace specifické pro země EU. Země EU zůstávají odpovědné za vydání karty.

V tomto ohledu země EU používají vlastní definici zdravotního postižení a definují postupy pro udělení průkazu. Cílem doporučení není změnit způsob implementace parkovací karty pro

zdravotně postižené na národní úrovni. Evropská dimenze má nicméně podstatný dopad na volný pohyb a nezávislý život zdravotně postižených občanů EU. Mnoho členských států přidalo některé funkce, které původně ani nebyly

Operace „Povoleno“

Dublinská policie zahájila v roce 2017 operaci „Povoleno“ ke sledování používání míst pro invalidy a parkovacích povolení. Povolení, která jsou používána podvodně, jsou zabavena a vrácena vydavateli. Pachatelé jsou stíháni.

Operace byla podpořena online kampaní na sociálních sítích s přítomností v televizi a rozhlase. Kampaň byla replikována mimo Dublin.

³ Vzor Společenství byl zaveden doporučením Rady 98/376/ES.

předpokládány: papír chráněný proti kopírování; hologram; čárový kód nebo QR kód; NFC tag pro detekci bezdrátové karty.

Je důležité si uvědomit, že se zvyšujícími se výhodami parkovací karty se zvyšuje i tendence k podvodům nelegálním paděláním nebo obchodováním s těmito kartami. Harmonizace karet vedla k jejich extrémnímu zjednodušení, což umožnilo jejich snadnější padělání. Proto je třeba zvážit další bezpečnostní prvky, aby se zabránilo padělání a zneužívání.

Podvody s parkovacími kartami pro invalidy mají tři hlavní okruhy:

1. Použití karty jinými osobami než držitelem: jsou často rodinnými příslušníky nebo pečovateli držitele;
2. Použití karty zesnulé osoby: rodinní příslušníci kartu po smrti držitele nevrátí;
3. Použití duplikátů: držitelé karty nebo osoby jednající jejich jménem žádají o duplikát karty, zatímco stále mají originál (zakázaná praxe).

6.2 NOVÉ VÝZVY

Od vymáhání pravidel parkování po management veřejného prostoru

Ve městech, jako je Barcelona, začali vymahači parkovního dohlížet na pruhy pro autobusy, autobusové zastávky, průchody pro chodce, dvojité parkování (parkování ve 2 řadách) a místa nakládky a vykládky, aby pomohli zlepšit plynulost / bezpečnost provozu. Jejich odpovědnost se také může rozšířit na monitorování a podávání zpráv o stavu všech prvků městského prostředí, za které odpovídají místní úřady, včetně technického vybavení (eskalátory a výtahy, fontány, dopravní signalizace a osvětlení, městský mobiliář (kontejnery a koše) i městská zeleň.

Vymáhání pravidel parkování jízdních kol

Město Lovaň (Leuven, Belgie) aktivně řídí a reguluje parkování jízdních kol na ulici, protože čelí velkému množství jízdních kol ve svých ulicích. Některé ulice mají vyznačené parkovací zóny pro kola, kde můžete na krátkou dobu zaparkovat své kolo. Jako hlavní donucovací nástroj může policie odebrat kola, ta jsou poté přivezena do centrálního skladu, kde je lze vyzvednout. To může být případ, kdy existuje trvalé omezení parkování pro jízdní kola. Ale funguje i dočasné omezení pro konkrétní události, nebo pokud je kolo označeno štítkem a je nehybné po dobu 3 týdnů, nebo pokud jízdní kolo blokuje dopravu. I pak může být okolo odstraněno.

Vymáhání parkovacích předpisů pro budovy

Normy pro parkování jsou formou stavebních předpisů, které určují, kolik parkovacích kapacit by měly nové budovy poskytovat. Bruselský region retroaktivně uplatňuje své parkovací standardy pro administrativní budovy (obecné budovy, kde pracují zaměstnanci) i na stávající fond budov. Tato politika je prováděna prostřednictvím environmentálních povolení, která musí zaměstnavatelé získat, aby mohli provozovat své podnikání. V procesu podávání zpráv o životním prostředí musí být hlášen počet parkovacích míst na místě.

Přebytek parkovacích míst je třeba s ohledem na stanovené standardy postupně odstraňovat, jinak budou společnosti pokutovány / zdaňovány. Výhodou této politiky je, že neexistuje žádná konkurenční výhoda, pokud např. dojde ke zpoždění renovace budovy nebo pronájmu budov, a tyto budovy zároveň nesplňují současné standardy. Tzv. Bruselské environmentální služby kontrolují každoroční prohlášení o kapacitě parkovacích míst dostupných na pracovištích.

Nelegální parkování na chodníku.
© shutterstock.com

Vymáhání proti zlovolným vývojářům aplikací

Proti pravidlům parkování mohou odporovat nejen řidiči. Dodavatelé aplikací mohou také bránit naplňování místních parkovacích zásad a předpisů. Nelze tolerovat pochybné praktiky, jako

je soukromé obchodování s veřejným prostorem nebo další prodej soukromých parkovacích míst, aniž by byly dodržovány místní nebo obecné bezpečnostní předpisy. Vymáhání v tomto případě přebírá roli soudního stíhání.

Nizozemsko: Parkovací aplikace „Parkeerwkker“ (parkovací budík) zakázána

V únoru 2021 nizozemský soud zakázal aplikaci „Parkeerwkker“ („parkovací budík“). Aplikace informuje řidiče, kteří nezaplatili za parkování, o blížících se skenovacích kontrolních automobilech. Rozhodnutí je založeno na skutečnosti, že aplikace vyzývá uživatele, aby udělali „něco špatného“. Město Amsterdam se obrátilo na soud poté, co počáteční kontakty mezi městem Amsterdam a vývojářem aplikace nevedly k očekávanému výsledku. Tato aplikace byla založena na získávání dashcam dat od uživatelů - a tak mapovala pohyb skenovacích automobilů. Soud rozhodl, že veřejný zájem v tomto případě převažuje nad obchodními zájmy.

7. Seznam referencí

1. Park4SUMP (2020), Dobré důvody a zásady pro správu parkování. K dispozici na: <https://park4sump.eu/resources-tools/publications>
2. Polis Parking Paper 2012, Flow? Destination! Towards standardised solutions for urban parking (Průjezd? Cíl! Směrem ke standardizovaným řešením pro parkování ve městech)
3. Polis Parking Paper 2013, How can we make on-street parking a success? (Jak můžeme udělat parkování na ulici úspěšným?)
4. Polis Parking Paper 2018, Local Opportunities for Digital Parking (Místní příležitosti pro digitální parkování)
5. Polis Parking Paper 2019, Parking and urban development (Parkování a rozvoj měst)
6. Park4SUMP Videá o vymáhání pravidel parkování. K dispozici na: <https://park4sump.eu/index.php/resources-tools/videos>
7. www.europeanparking.eu/en/awards/ s cennými informacemi o parkovacích schématech uličního parkování a aspektech jejich vymáhání

Poznámky

Poznámky

www.Park4SUMP.eu

@civitas_P4S

Civitas Park4SUMP

Park4SUMP

Výhradní odpovědnost za obsah této publikace nesou autoři. Nemusí nutně odrážet názor Evropské unie. Evropská komise neodpovídá za jakékoli použití informací, které jsou v nich obsaženy. Všechny obrázky jsou poskytovány příslušnými partnery (není -li uvedeno jinak) a jsou schváleny pro reprodukci v této publikaci.

THE CIVITAS INITIATIVE
IS CO-FINANCED BY THE
EUROPEAN UNION

Park4SUMP je projekt v rámci iniciativy CIVITAS.
Přečtěte si více - civitas.eu

Tento projekt získal finanční prostředky od Evropské unie
Program výzkumu a inovací programu Horizont 2020 v rámci
grantové dohody č. 769072.